

УДК 657.1:658.11

Маматов Р.І., аспірант,
Західноукраїнський національний університет,**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ ІТ-ПОСЛУГ**

Швидкі темпи розвитку ІТ-індустрії та розширення спектру послуг, які вона пропонує, висувають нові вимоги до організації обліку та звітності в ІТ-компаніях. Від розробки програмного забезпечення до управління ІТ-інфраструктурою – кожна сфера діяльності має свої особливості, які необхідно враховувати при веденні обліку. Розуміння цих нюансів є важливим для всіх зацікавлених сторін, зокрема інвесторів, аудиторів та регуляторні органи.

До організаційно-технологічних особливостей, що впливають на організацію бухгалтерського обліку в ІТ-підприємствах науковці відносять: використання в операційній діяльності значного обсягу комп'ютерної техніки, інформаційно-комунікаційного обладнання та програмного забезпечення до них; основним чинником, який створює економічні вигоди, є людський капітал; проектний характер діяльності; масова реєстрація працівників як фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності з використанням спрощеної системи оподаткування; значна частка клієнтів є резидентами іноземних держав [3]. Наведені особливості обумовлюють специфічні вимоги до ведення бухгалтерського обліку в цій галузі.

Аналізуючи діючу практику, можна виділити особливості щодо форм організації обліку. Так, О.М. Петрук та І.Л. Грабчук стверджують, що: «В сучасних умовах серед ІТ-компаній поширена така форма організації обліку, як аутсорсинг, яка має в умовах використання цифрових технологій декілька варіантів реалізації» [2]. Вибір зовнішніх суб'єктів для ведення обліку багато в чому зумовлений організаційними аспектами формування роботи персоналу ІТ-компаній. Так, для вітчизняних підприємств в даній сфері притаманні такі структурні моделі їх формування: «в штаті перебуває директор (мінімальний адміністративний персонал, а із програмістами-розробниками укладаються договори як із приватними підприємствами (фізичними особами підприємствами); працевлаштовуються всі програмісти-розробники; змішана схема (адмінперсонал, топ-фахівці працюють за трудовим договором, у той час як програмісти-розробники – за цивільно-правовим договором)» [1]. Саме для першої та останньої моделі передача функцій з ведення бухгалтерського обліку зовнішнім суб'єктам є найбільш оптимальною, оскільки фактично підлаштовується під загальний порядок організації діяльності компанії.

Використання аутсорсингової форми ведення обліку дозволяє зосередитися на своїй основній діяльності – розробці програмного забезпечення та наданні ІТ-послуг, не відволікаючись на складнощі бухгалтерського обліку. Для ІТ-компаній, які часто працюють на міжнародному ринку, цінним є досвід аутсорсерів у веденні обліку за міжнародними стандартами. Важливим фактором є зниження ризиків, пов'язаних з помилками в обліку та звітності, оскільки відповідальність за це несе аутсорсингова компанія. Проте ІТ-компанія може надати перевагу інсорсингу, коли облікові функції покладені на окремо створений відділ на чолі з головним бухгалтером. В такому випадку для ефективної організації обліку рекомендується: розробити та впровадити облікову політику, адаптовану до специфіки ІТ-послуг; забезпечити належну автоматизацію облікових процесів за допомогою спеціалізованих ІТ-рішень; створити окремий підрозділ або призначити відповідальних осіб за облік проектів та формування управлінської звітності; налагодити систему внутрішнього контролю та аудиту; забезпечити належну кваліфікацію облікового персоналу щодо відображення специфічних операцій зі сфери ІТ.

Отже, постачальники ІТ-послуг працюють у специфічній галузі, де основним продуктом є нематеріальні активи та знання. Такий характер діяльності вимагає особливого підходу до організації обліку та звітності. Для покращення якості фінансової інформації в ІТ-секторі необхідно розробити галузеві стандарти та рекомендації, які враховуватимуть особливості проектного підходу та залежності від інтелектуального капіталу. Автоматизація обліку за допомогою сучасних ІТ-інструментів та підвищення кваліфікації персоналу допоможуть ефективно управляти фінансами ІТ-компаній

Список використаної літератури:

1. Озарко К., Андрухів Т. Особливості формування оптимальних організаційних структур управління ІТ-бізнесом як елемент його інформаційної безпеки. Економіка та суспільство. 2022. № 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-21>
2. Петрук О.М., Грабчук І.Л. Організація обліку ІТ-компаній: вплив цифровізації. Ефективна економіка. 2021. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9299>. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.9.17
3. Пилипенко Л.М., Яцук Т.Ю. Особливості бухгалтерського обліку в ІТ-підприємств. Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг в умовах глобалізаційних змін: Збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції; 08 грудня 2022 року. К.: КНЕУ, 2022. С. 143-144